

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
SPOR HUKUKU KURULU

AV. ÖZDEMİR ÖZOK
ARMAĞANI

Editör
Av. Tacar ÇAĞLAR

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 356

AV. ÖZDEMİR ÖZOK ARMAĞANI

ISBN: 978-605-9446-11-2

© Türkiye Barolar Birliği

Birinci Baskı: Nisan 2018, Ankara

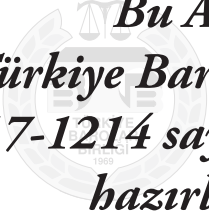
Türkiye Barolar Birliği
Ođuzlar Mah. Barış Manço Cad.
Av. Özdemir Özok Sokađı No: 8
06520 Balgat - ANKARA
Tel: (312) 292 59 00 (pbx)
Faks: 312 286 55 65
www.barobirlik.org.tr
yayin@barobilik.org.tr

Baskı
Şen Matbaa
Özveren Sokađı 25/B
Demirtepe-Ankara
(0312. 229 64 54 - 230 54 50)

Tüm Hakları Saklıdır
BU ARMAĞAN ÜCRETSİZDİR

*Armağandaki görüş ve değerlendirmeler,
katılımcıların kendi fikirleri olup, Türkiye Barolar Birliği'nin
görüşleri olarak nitelendirelemez ve Türkiye Barolar
Birliği'nin resmi yorumu kabul edilemez.*

***Bu Armağan
Türkiye Barolar Birliği'nin
2017-1214 sayılı kararına göre
hazırlanmıştır.***

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ SPOR HUKUKU KURULU

Av. Türker ARSLAN - İstanbul Barosu

Av. Anıl Gürsoy ARTAN - Ankara Barosu

Av. K. Tacar ÇAĞLAR - Ankara Barosu

Av. Celal ÇOBANOĞLU - Trabzon Barosu

Av. M. Hakan HAYIRLIGİL - Gaziantep Barosu

Av. Cihangir MARMARA - İzmir Barosu

Av. Şakir UZUN - İzmir Barosu, TBB Yönetim Kurulu Üyesi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	X
SUNUŞ	XIII
UNUTULMAZ BAŞKAN ÖZDEMİR ÖZOK	XI
Av. Atilla SAV	
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AV. ÖZDEMİR ÖZOK'UN 2009-2010 ADLİ YARGI YILI AÇILIŞ KONUŞMASI	XLIII
TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖZDEMİR ÖZOK TARAFINDAN DANIŞTAY'IN 140. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ VE İDARİ YARGI GÜNÜ NEDENİYLE YAPILAN KONUŞMA	LV

MAKALELER

ZİHİNSEL ANTRENMAN ve SPOR	1
Doç. Dr. Mehibe AKANDERE Arş. Gör. Samet AKTAŞ Yusuf ER	
DAHA HIZLI, DAHA YÜKSEK, DAHA GÜÇLÜ: RİO 2016 OLİMPİYAT OYUNLARI'NIN ÖRGÜTSEL, SPORTİF VE TİCARİ AÇIDAN ANALİZİ	17
Burçak AKANSEL Doç. Dr. Hakan SUNAY	
SPORDA ZORUNLU TAHKİM YARGISININ SINIRLARI	29
Prof. Dr. Ali AKYILDIZ	
SPOR FEDERASYONLARI VE GENEL KURULLARININ OLUŞUMU	61
Av. Zübeyt AYDIN	
TÜRK SPOR POLİTİKASI YÖNETİMİ İLE İLGİLİ MEVCUT DURUM VE TÜRK SPORUNUN GELİŞİMİNE ETKİLERİ	127
Erdem AYYILDIZ Meziyet TAŞÇI Doç. Dr. Hakan SUNAY	
FUTBOLDA HER YASAL OLAN ETİK DEĞİLDİR!	141
Dr. Recep CENGİZ	

YAŞLANMA VE EGZERSİZ.....	167
Doç. Dr. Evrim ÇAKMAKÇI	
Doç. Dr. Oktay ÇAKMAKÇI	
Doç. Dr. Fatma ARSLAN	
ULUSLARARASI OLİMPİYAT KOMİTESİNİN HUKUKİ STATÜSÜ.....	185
Yrd. Doç. Dr. Anıl ÇAMYAMAÇ	
Doç. Dr. Serkan ÇINARLI	
SAYIŞTAY KARARLARI İŞİĞİNDE BELEDİYELERİN MADDİ AÇIDAN SPORA DESTEK OLMALARINI DÜZENLEYEN KANUN MADDELERİNDE YAPILAN SINIRLAMALAR ÜZERİNE BİR İNCELEME.....	215
Doç. Dr. Serkan ÇINARLI	
FUTBOL OKULLARI TALİMATI KAPSAMINDA FUTBOL OKULLARININ KURULUŞU VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	259
Arş. Gör. Hakkı Mert DOĞU	
TÜRKÇE SPOR DİLİNDE YOZLAŞMA	271
Av. Kazım Yücel DÖNMEZ	
MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRALARINDA BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ALANINDAKİ KARARLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	285
Prof. Dr. Özbay GÜVEN	
Arş. Gör. Mehmet YILDIZ	
MUSTAFA PALASKA: CUMHURİYET DÖNEMİNİN ÖRNEK BİR BISİKLETÇİSİ	295
Prof. Dr. Özbay GÜVEN	
Arş. Gör. Mehmet YILDIZ	
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN OKÇULUK SPORUNA YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ	331
Prof. Dr. Özbay GÜVEN	
Arş. Gör. Mehmet YILDIZ	
Arş. Gör. Nuri Berk GÜNGÖR	
KUŞAK GÜREŞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE YAYILIM ALANLARI	343
Prof. Dr. Özbay GÜVEN	
Oğuzhan SAĞIM	
VOLEYBOLUN GÜNÜMÜZDE YAŞAYAN DEĞERLERİ "AYKUT LALE": BİR SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMASI.....	415
Prof. Dr. Özbay GÜVEN	
Öğr. Gör. Dr. Nazmi BAYKÖSE	

SEYİRDEN YASAKLANMA TEDBİRİ GEREĞİ KOLLUĞA BAŞVURMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ 445

Hakim Peyman HÜR MÜZ

TÜRKİYE CİMNASTİK FEDARASYONUNUN YAPISAL DÖNÜŞÜM AŞAMALARI VE
YÖNETSEL OLARAK KARŞILAŞTIĞI PROBLEMLER BAKIMINDAN
BİR ÖRGÜTLENME GEREKSİNİMİ OLARAK; ULUSLARARASI
PİLATES FEDARASYONUNUN YASAL EVRİMİ VE SON GELİŞMELER
ÜZERİNE HUKUKSAL DEĞERLENDİRMELER 457

Av. Cihangir MARMARA

ULUSLARARASI BASKETBOLDA TAHKİM 477

Ahmet Gürsel OĞUZ

Okşay OĞUZ

Doç. Dr. Evrim ÇAKMAKCI

SPORCU SÖZLEŞMELERİNDEN KAYNAKLI
UYUŞMAZLIKLARDA SÖZLEŞMENİN HAKSIZ FESHİ 487

Av. Mehmet Serhan ÖZDEMİR

SPOR HUKUKUNDA PARA CEZASI 505

Av. Mehmet Serhan ÖZDEMİR

SPOR EĞİTİMİ VEREN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA
ENGELLİ HAKLARI, UYGULAMALAR VE SINIRLILIKLAR 535

Yrd. Doç. Dr. Ferhat ÜSTÜN

Arş. Gör. Nazlı Deniz ÖZ

FEİ MAHKEMESİ KARARI 563

ÇEVİRENLER

Av. Yağmur TOPALOĞLU

Meriç Çağlar YAĞANOĞLU

YOL BİSİKLETİ 575

Aliye BÜYÜKERGÜN

Adem CİVAN

TÜRKİYE'DE İŞİTME ENGELİLER VE SPOR 587

Arş. Gör. Ali TATLICI

Arş. Gör. Sercan YILMAZ

Arş. Gör. Samet AKTAŞ

TÜRKİYEDE GÖRME ENGELİLER VE SPOR 599

Arş. Gör. Sercan YILMAZ

Arş. Gör. Ali TATLICI

Arş. Gör. Abdil ARI

x |

ÖNSÖZ

Değerli meslektaşlarım,

Varoluşundan bu yana bedensel faaliyetler içinde bulunan, zamanla bu bedensel faaliyetleri bir gösteriye, oyuna, yarışa dönüştürerek sürekli geliştiren insanlık, yeni dallarla zenginleştirdiği sporu, popüler bir faaliyet alanı olarak toplumsal yaşamının ayrılmaz bir parçası haline getirmiştir.

Güvenli bir sosyalleşme aracı olmakla birlikte; turizmden ekonomiye dek yarattığı geniş etki alanıyla olağanüstü bir sektör haline gelen sporun bir disipline ihtiyaç duymasının kaçınılmaz sonucudur spor hukuku.

Sportif faaliyetler ve bu faaliyetlerden doğan ilişkileri düzenleyen; süjeleri arasındaki uyumsuzlıklara çözüm getiren spor hukuku, kendine özgü yapısıyla, ulusal ve uluslararası düzlemlerde çoğu kez hukuk disiplinlerinin bir bileşkesi olarak varlık bulmaktadır.

Sürekli gelişen bir disiplin olan spor hukuku, bu disiplinin ilgi alanına giren; özel hukuku, ceza hukukunu, anayasa hukukunu, uluslararası hukuku, idare hukukunu, borçlar hukukunu, ticaret hukukunu, iş hukukunu; hukuk usulünü ve tahkim kurallarını iyi bilen, aynı zamanda sporun dinamiklerini kavramış hukukçulara ihtiyaç duymaktadır.

Bu çerçevede; iyi bir hukukçu olduğu kadar sporculuğu da yaşama biçimi haline getirmiş olan meslektaşlarımız, bizler için iyi birer yol göstericidir.

2012 yılından bu yana Ankara Barosu Spor Hukuku Kurulu tarafından sporcu meslektaşlarımıza armağan olarak çıkarılan ve spor hukukunun gelişmesine önemli katkı sağlayan bu çalışma dizisini Türkiye Barolar Birliği Yayını olarak, tüm Türkiye'yi kapsayacak şekilde sürdürmekten ve ilk yayınımızı 2010 yılında kaybettiğimiz önceki Başkanımız Av. Özdemir Özok'a armağan etmekten onur duyuyoruz.

Elinizdeki yapıt, başarılı bir hukukçu olmasının yanı sıra milli bir sporcu da olan, pek çok başarı elde ettiği güreş yaşamının ardından spor dünyasına yön veren kuruluşlarda önemli görevler üstlenen Av. Özdemir Özok'un spor hayatını ve spor hukukuna bakışını okuyucuya geniş bir bakış açısıyla sunmaktadır.

Armağana katkı veren değerli yazarların makale ve çevirilerinin spor hukukuna ilişkin ufkumuzu genişleteceğine duyduğum inançla, başta TBB Spor Komisyonu Sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Av. Ahmet Şakir Uzun'a, kitabın editörlüğünü üstlenen değerli meslektaşım Av. Tacar Çağlar'a, değerli yazarlara ve emeği geçen herkese içtenlikle teşekkür ediyorum.

Pehlivan lakaplı milli güreşçi ve yetkin hukuk insanı Başkanımız Av. Özdemir Özok'u, gür sesine ve güzel yüreğine duyduğum özlem ve rahmetle anıyorum.

Saygılarımla.

Av. Prof. Dr. Metin Feyzioğlu
Türkiye Barolar Birliği Başkanı

SUNUŞ

Ankara Barosunun Spor Hukuku Kurulu ile 2012 yılından zamanımıza kadar yaptığımız “hukukun” spor alanındaki *yerel maçları* artık *TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ* ile **TÜRKİYE**'yi kapsayacaktır.

“*Spor Hukuku*” nu bilimsel disiplin haline getirebilme uğraşının yanı sıra, Barolarında sporcu yanları ile tanınan meslek ustalarımıza, ülke genelinde mesleki saygının “ARMAĞAN” ile kalıcılığını sağlamayı hedeflemekteyiz.

Pehlivan lakabıyla bilinen meslek ustamızın ARMAĞAN’ında “*spor*” ve “*kültürünü*” yerleşen “*spor hukuku*” üst başlığına katkı sunacağını düşündüğümüz, karar çevirileri ve makaleler ile donattık; ARMAĞAN’a katkıda bulunan takım arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

ARMAĞAN’a adını verdiğimiz merhum Av. ÖZDEMİR ÖZOK, Ankara Barosu üyesidir. Minderde ve Güreş Sporunun idaresinde aktif katkılar sunan “ÖZOK” un diğer spor branşlarında da çalışmaları bulunmaktadır.

Önceki dönem Türkiye Barolar Birliği başkanlarından olan, adını “*Sportif*” saygı ve sevgiyle andığımız meslek ustamıza rahmet diliyoruz.

Ayrıca emekleri ile “ARMAĞAN” a can veren Şen matbaa çalışanlarına, Türkiye Barolar Birliği Yayın Sorumlusu Mustafa HORUŞ’a yürek dolusu teşekkürlerimizi sunarız.

Av. Tacar ÇAĞLAR

Ankara Barosu

Avukat
Özdemir Özek

Av. Özdemir Özok 1945 yılında Kahramanmaraş Göksun'da doğmuştur. İlköğrenimini Kahramanmaraş Pazarcık'ta, ortaokulu İstanbul Moda Şair Latif Ortaokulu'nda ve Ankara Yıldırım Beyazıt Lisesi'nde tamamladıktan sonra 1969 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuş, avukatlık stajını tamamladıktan sonra 4396 sicil no ile Ankara Barosu'na kaydolmuştur.

1978 – 1980 yılları arasında Ankara Barosu Başkan Yardımcılığı; 1982 – 1987 yılları arasında Türk Hukuk Kurumu Sayman Üyeliği; 1990 – 1992 yılları arasında Ankara Barosu Başkanlığı; 1993 – 1997 yılları arasında Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu Üyeliği; 1997 – 2001 yılları arasında Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreterliği görevleri yapan Av. Özdemir Özok, 2001 – 2010 yılları arasında ise Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

2003 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilen Özok, Cumhuriyet Halk Partisi üyesi olduğu gerekçesiyle bu görevden affını istemiştir.

Av. Özdemir Özok başarılı bir hukukçu olmanın yanında spora ve sporcuya büyük önem veren bir milli sporcudur. Spor yaşamına 1960 yılında Yıldırım Beyazıt Lisesi'nde öğrenim gördüğü sırada başlamış, şampiyonların antrenörü Arap Hoca lakabıyla bilenen Faik Dura antrenörlüğünde çalışmış, özellikle üniversitelerarası güreş şampiyonalarında grekoromen stilde çok sayıda başarı elde etmiştir.

Av. Özdemir Özok profesyonel güreş yaşamının ardından spor alanındaki etkin ve önemli çalışmalarını sürdürmüştür. 1970'ten itibaren Türkiye Güreş Federasyonu Basın Sözcülüğü, Türkiye Güreş Federasyonu Asbaşkanlığı, 1987 – 1991 yılları arasında Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Yönetim Kurulu Üyeliği, 1994 – 2010 yılları arasında Türk Güreş Vakfı Üyeliği ile Türkiye Futbol Federasyonu Disiplin Kurulu Üyeliği görevlerinde bulunmuştur.

Hayatını hukuka ve spora adanmış olan Av. Özdemir Özok 2010 yılında hayatını kaybetmiştir.

UNUTULMAZ BAŞKAN ÖZDEMİR ÖZOK

Av. Atila SAV

T.B.B. Önceki Dönem Başkanı

Sporcu, hukukçu, aydın, meslek adamı, güreşçi, şakacı, iyi insan ve Başkan...

Özdemir Özoek'u andığımda bu nitelikleri ard arda dizilir aklımda.

Ben Özdemir'i 1971 başında tanıdım. Baro başkanlığına yeni seçilmiştim. O staj yapıyordu. O günlerde Ankara C. Savcılığı bir uyarıda bulundu. Güz dönemi mezunları nedeniyle staj başvurusunda bulunanların sayısı dört yüzü bulmuştu. Oysa Ankara Adliyesinin kontenjanı iki yüz elli imiş. Anafartalar'daki adliye sarayı (Adına bakmayın güzel bir yapı idi, ama saray sayılmazdı) bu büyüklükte bir topluluğa hizmet veremezdi. Stajyerler mahkeme odalarında oturacak yer bile bulamıyordu. Koridorlarda yapılan staj ise verimli sayılamazdı. Bir sıralama listesi yapılıp, asıldı. Tabii kıyamet koptu. Staja başlamak için sıra beklemek ne demek?

XVI

O dönemde Altındağ Adliyesi yeni kurulmuştu. Ağır Ceza Mahkemesi'de vardı. Yani staj için yeterli koşul vardı. Binada elverişli gözüküyordu. C. Savcısı Mehmet Elverenli babacan ve anlayışlı bir yönetici. Görüştük. Stajyer alıp alamayacağını sordum. Çok memnun oldu “ Onları en iyi koşullarda yetiştiririz. Bir müfettiş odası var. On bir ay kapalı durur. O odayı da açarız. Kanun kitapları koyarız, gazetelere de abone oluruz. Gençler boş zamanlarında okurlar, çalışırlar” dedi.

Bu yeni durumu ilan ettik. “İsteyen Altındağ'da staja başlasın, isteyen burada sırasını beklesin.”

Elli kişilik kontenjan hemen doldu. Ertesi hafta haber gönderdim. Stajyerler hemen toplansın, görüşelim tanışalım. Merkezden uzak kalsalar da gönlümüze yakın olsunlar.

Toplantıda tanıştık, onlar konuştu, ben dinledim. Bir genç sık sık söz alıyor. Adeta sözcülük yapıyor. Yakışıklı, atletik yapılı, güler yüzlü. Me-

deni cesareti var. “ Siz bu grubun sözcülüğünü yapar mısınız ? İhtiyaçları gidermek açısından kolaylık olur” dedim. “ Hay hay ! “ dedi. “ Adınız ? “ Yanıt : “ Özdemir Özok ” .

İşte daha staja başlarken öncülükte ve sözcülükte ilk adımını böyle attı Özdemir.

Sonra bütün meslek yaşamında dostluğumuz ağabey-kardeş ilişkimiz sürdü.

Özdemir stajını Av. Kamil Çörtoğlu'nun yanında yaptı. Ama merkez İşkur Han'dı. Teoman Evren'in bürosuna gelirdi. Avukat olunca da Han'dan ayrılmadı. Bir meslektaşımız (Avukat Galip Menteşe) işi bırakıyormuş. Bürosunu bırakacak bir avukat arıyormuş. Özdemir on büroyu devraldı.

İşkur Han bir meslek akademisi idi. Meslek saygısı, dayanışması, dostluk ortamı. Dört birlik başkanı, on iki baro başkanı yetiştirdi. Bunlardan biride Avukat Özdemir Özok tur.

Özdemir Kahramanmaraş (Göksun)lı idi. Sporculuğu hem beden gücünü, hem de dostça, centilmence yarışma yetisini geliştirmişti. (Bir süre Han'daki arkadaşlarını da Hacettepe Üniversitesi Spor Salonu'na götürdü. Isınma turu yapar, spor oyunları oynardık.)

Sporculuğu meslek yeteneği ile birleştirmişti. Sonuna kadar bu erdemlerini korudu. Spor yöneticiliği de sporcuların avukatlığını yaptı.

Baroculuğa ilkin 1979-80 döneminde başladı. Ankara Barosu Yönetim Kurulu'na seçildi. Bir dönem başkan yardımcılığı yaptı. Daha sonra (1990-92) döneminde Ankara Barosu Başkanlığı'na seçildi.

Hukukun üstünlüğü, baroların bağımsızlığı, yargı güvencesi gibi temel ilkelerin sözcülüğünü, savunuculuğunu yaparken tam bir uygulamacı avukat olarak çalıştı. Kalemlerde, icralarda, koridorlarda meslek uygulamacısı olarak etkin oldu. Dünya görüşünü, meslek birikimi ve deneyimi ile olgunlaştı.

“Adalet ülkenin, savunma adaletin temelidir. “ ilkesini benimseyen bir ortamda meslek kültürünü geliştirdi.

1997-2000 döneminde Eralp Özgen' in başkanlığı sürecinde Birlik Genel Sekreterliğine seçildi. Dört yıl birlikte çalıştılar. Avukatlık

Kanunu'nun doksan altı maddesinde değişiklik yapan, mesleği geliştirip, yücelten 4667 nolu kanun bu dönemin ürünüdür. 1136 nolu Avukatlık Kanunu savunma mesleğinin örgütlenip, güçlenmesinde bir büyük aşama idi. 2 Mayıs 2001 tarihli 4667 nolu kanunda yapılan değişik bu olgunlaşmayı birkaç adım daha ileri taşıdı. Bu gelişim mesleğimizde bir bilinçlenme ve olgunlaşma adımıdır.

Meslek düzenini kurmak ve korumanın yanı sıra "Hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunma ve koruma" görevi de birliğe düşüyordu. "Yargının kurucu unsuru olan savunma bağımsızlığı" da meslek örgütümüzün görevidir.

Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşundan beri savunulan bu ilkeler yasal görevlerdi. Yargıya yapılan müdahalelerde savunma mesleğinin de yargının da bağımsızlığının, hukuk devletinin en açık sözlü, yürekli savunucu oluyorduk.

4667 nolu yasa, avukatların sosyal güvenliği açısından da bir ileri adım atmakta idi. SDYF (Sosyal Yardım ve Dayanışma Fonu) kuruluyor ve yönetimi meslek örgütüne veriliyordu. Bu özyönetim aynı zamanda milyonluk bir fonun oluşumunu sağlıyordu.

Avukat Özdemir Özok 13 Mayıs 2001'de Diyarbakır'da yapılan Birlik Genel Kurulu'nda başkanlığa seçildi. Bir meslek ustası olarak demokratik, laik, sosyal hukuk devletinin, bağımsız yargının bütün sorunlarına sahip çıktı. Alçak gönüllü tutumunu koruyarak, her türlü iyi ilişkiyi içtenlikte yürüterek her zaman ön safta savaşını verdi.

SDYF'nin gelişmesiyle birliğin akçal varlığı da güçlenmişti. Sıra Türkiye Barolar Birliği'nin akçal varlığına yaraşır, kapsamlı hizmet verecek yeni bir yapıya gelmişti. Kızılay'daki bina büyüyen ve gelişen varlığa yetmemeye başlamıştı.

Başkan Özok, cesurca bir projeye girişti. Dönemin Maliye Bakanı Sümer Oral'ın anlayışlı desteği, Birlik Genel Sekreteri Av. Şahin Mengü'nün ve yönetim kurulunun destekleri ile borçlanarak da olsa Balgat' da ki arazi satın alındı. Projeye uygun bir tesisin temeli atıldı. Başkan Özdemir her zamanki değer bilirliliği ve alçak gönüllüğü ile temel atma töreninde eski başkanlardan eski başkanlardan hayatta olan ikisine (Önder Sav ve ben) de görev verdi.

Bu gün Özdemir Özok Kongre ve Kültür Merkezi toplantı salonları,

çalışma mekanlarının yanı sıra konaklama ve ağırlama bölümleri, yüzme havuzu, spor odası, sauna, müze gibi kapsamlı hizmetlere uygun olarak çalışmaktadır. Akçalı kaynak savunma mesleğini yapan meslektaşların ödentileri ve yargı pulu gelirleridir.

Özdemir Özok 2005 ve 2009 dönemlerinde de başkanlığa seçildi, hizmetlerini sürdürdü. Yargı ve meslek sorunlarını, insan haklarını kapsayan çalışmaları yanı sıra, hazırlanan Anayasa önerisi de toplumun bilgisine sunuldu.

Sporcu olarak edindiği ve geliştirdiği sağlam, dik duruşunu savunma mesleğinde de sürdürdü.

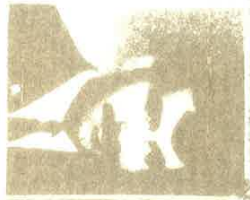
Mesleğe yönetici ve başkan (Baro ve Birlik) olarak çok önemli hizmetleri geçti. Gerek altyapı, gerekse üst yapı olarak yapıp bıraktıkları unutulamaz. Son olarak birliğin merkez yapısına onun adı verildi. Ankara Belediyesi de Birlik önündeki sokağa değer bilirlilik göstererek onun adını verdi.

Hiçbir güç karşısında eğilmeyen, gerilemeyen Avukat Özdemir Özok 24 Nisan 2010'da kansere yenildi. Sonsuzluğa geçti. Ailesinin ve mesleğimizin başı sağ olsun. Onu unutmayacağız.

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ

HUKUK FAKÜLTESİ

Şu anda taahhüt fotoğrafı bulunan Özdemir Özok 7 Ocak / 1970 tarihinde (T.C.) derece ile Lisans Diploması almaya hak kazanmıştır.

Bu belge, diplomanın ile değiştirilmek üzere, geçici olarak kendisine verilmiştir.

PROF. DR. ALİCAN
DEKAN

Fakülte No. : 890
Baba Adı : ÖZDEMİR
Doğum Yeri : ANKARA
Doğum Tarihi : 1970
Belge No. : 201
Belge Tarihi : 8 Ocak 1970

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞINA

Baromuza Avukat Stajeri olarak kaydını isteyen ÖZDEMİR ÖZOK'un Mahkemelerde göreceği Stajdan sonraki Stajını yanımda yapmasına muafakat ediyorum.

Avukat
ABDUL KADİR BAYAZIT

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞINA

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldum. Avukatlık Stajı için aranan nitelikleri taşıyorum. Ankara Mahkemelerinde Stajımı yapacağımdan Stajyerliğe kabul için gerekli işlemin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla

Özdemir Özok

Adres : Özyurt Caddesi C Blok No:7
Keçivören/AKT EPE

XXII

Dilekçe sahibini tanır kendisini Baroya saygıyla taktim ederiz.

Avukat
OSMAN ALPANT

Avukat
1568 /100/
M. İHSAN İNAN

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI	
Gönderen	
Tarih: 28/12/70	1552
Eki:	İlgi:

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

Sayı :1552.....

D U Y U R M A

Baromuzda Avukat Stajyeri olarak kayıt ve kabul isteğinde bulunan, Ankara'da Keçiören Aktepe Özyurt C. C. Blok 7 oturan Özemir Özok 'nın 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesi uyarınca verdiği belgeler okunmuş, aynı kanununun 118. maddesi gereğince 15 gün süre ile ilân edilmesi kararlaştırılmıştır. *Ş*

Yukarıda fotoğrafı ilişik olan adigeçen isteklinin stajyer listesine yazılmasına itirazı olan arkadaşların bu süre içinde Başkanlığa başvurmaları gerektiği duyurulur.

29/12/970

Baro Başkanı

Av. Atilâ Sav

AVUKAT
M. KAMİL ÇÖRTOĞLU

ANAFARTALAR CAD. ADLİYE KARŞISI ANKARA PASAJI VE İSHANI KAT 4 NO. 114.115 TEL.: 10 59 56 — ANKARA

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI	
Delil Sayısı: ///	
Tarih: 2.11.97	Sıra: 3389
Eki:	İfti:

Tarih, 28 / 10 / 1997

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞINA

Baromuz stajyerlerinden olup ilk altı aylık staj müddetini ikmal etmiş bulunan Özdemir Özok'un mütabaki 6 aylık stajını yanımda yapması 26/7/971 tarih ve 1001/1159 sayılı yazınızla tensip edilmişti.

Adı geçen stajyer ikinci altı aylık stajına 26/7/971 tarihinde yanımda başlamıştır. Çalışmalarıyla ilgili ilk üç aylık staj devresine ait raporumuz aşağıda arz edilmiştir.

1- Stajyer Özdemir Özok, staj yaptığı günlerde devamlı olarak çalışma yapmış müvekillirimle büromda bulunmadığım zamanlarda sıfatını bildirmek suretiyle ön görüşmelerle hukuki formasyonu verecek bir şekilde geliştirmiştir.

2- Ayrıca kendisine tevdi ettiğim işleri, dosya tanzimi, dosya tetkiki ve hukuki hülasaların çıkarılması ve dosyaların kalemlerdeki takip işlemlerinde ifa etmiştir.

3- Gereklibulduğum hallerde duruşmaları benimle birlikte izlemiş pratik bilgiler edinmiştir. Kalem muamelelerinin tamamını öğrenmiştir. Dava açmak, davetیه ve gıyap kararı çıkarmak, bilirkişi raporuna itiraz, gibi işleri fiilen yapmıştır.

4- İcra Mahkemelerinde ve icra valilerinde her türlü takip ve duruşmaları benimle birlikte izlemiş ve tatbikat öğrenmenin gayreti içinde olmuştur.

5- Çok yönlü hukuki çalışmaları ile geniş taktirlerimi kazanan stajyer devamlı olarak hukuk alanındaki neşriyatı o kumak suretiyle gerek nazari, gerekse tatbikat yönünden güvenilir bir meslektaş intibasını yaratmıştır.

NETİCE: Bu itibarla, yukarıda kısaca arzettiğim sebepler muvacehesinde netice olarak stajyer Avukat Özdemir Özok'un birinci üç aylık staj devresinde nezdimde bulunduğu sürece başarılı olduğu hakkındaki kanaatimi ifa etmek isterim.

Saygılarımla
Av. M. Kamil Çörtöglü

Kamil Çörtöglü

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

Sayı :1552...

.....29.12. 1970

Sayın Avukat Atılâ Bostancıoğlu
Konya S. Bursa Han Kat:1 No:3

Ankara'da Keçiören Aktepe Özyurt C.c. Blok 7
oturanÖzdemir Özok..... Baromuz
stajyer listesine yazılma isteğinde bulunmuştur.

İsteklinin gerekli nitelikleri taşıyıp taşımadığının, stajyer-
likle birleşmeyen bir işle uğraşıp uğraşmadığının tarafınızdan
soruşturulması uygun görülmüştür.

Gerekli soruşturmanın yapılp raporun engeç onbeş gün
içinde iki örnek olarak Baroya bildirilmesini 1136 Sayılı Avu-
katlık Kanunu'nun 19 ncu maddesi uyarınca rica eder, saygı-
larımı sunarım.

Not: Raporunuzun ayrıntılı
olarak süresinde
gönderilmesi ayrı
rica

Baro Başkanı
Av. Atılâ Sav

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

BARO YÖNETİM KURULU

Karar Tarihi :21.1.1971

28.12.1970 tarihli dilekçe ile Baromuz Avukat stajyerleri listesine yazılma isteğinde bulunan, Ankara'da Üzayır...Ç...Ç...B...ok Oturan Özdemir Özok'ın verdiği belgeler incelendi ve gereği görüldü; İsteklinin Ankara... Hukuk Fakültesinden mezun, Baromuz bölgesinde oturma yeri ve iyi durum sahibi olduğu, geçmişte hükümlülüğü ve stajyerlik görevini devamlı yapmaya engel bir hastalığı bulunmadığı ve ahlâkî durumunun yerinde olduğu dilekçesine ekli belgelerden,

1136 sayılı Avukatlık Yasasının 3. maddesinin f ve 5. maddesinin a. bentlerinde yazılı hallerin kendisinde bulunmadığı, stajyerlikle bağdaşmayan bir iş yapmadığı vermiş olduğu bildiri kağıdından, 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 18 nci maddesi gereğince yapılan ilân süresi içinde hiç bir itiraz olmadığı dosyasından,

1136 Sayılı Avukatlık Yasasının 119 ncu maddesi uyarınca gerekli nitelikleri taşıdığı soruşturma için görevlendirilen Avukat Atilla Bostancıoğlu tarafından verilen 19 / 1 / 1971 tarihli rapordan,

Stajyerliğe istekliÖzdemir Özok stajyerlikle bağdaşmayan bir iş yapmadığını bildirdiğine dair rapordan ve diğer belgelerden anlaşılmıştır.

Bu durumda isteklinin stajyerliğe kabulü ile stajyer listesine yazılmasına ve ilk altı aylık staj devresine başlamasına dosyasındaki belgelerin birer örneklerinin Türkiye Barolar Birliğine gönderilmesine, ...21.1.1971 tarihinde karar verildi.

Başkan	Başkan Yardımcısı	Genel Sekreter	Sayman
Atilla Sav	Fehmi Üçelik	İlhan Kutay	Özbey İnamoğlu
Üye	Üye	Üye	Üye
Nejat Oğuz Bulunmadı	Ali Çitoğlu	Yılmaz Görpelioğlu	Gültekin Özdenir
Üye	Üye	Üye	
Kaya Suray	Yüksel Türe	Turan Aslan	

S.Y.

26

ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

BARO YÖNETİM KURULU

Karar Tarihi : 26 Ocak 1972

Karar No. : 703

Baromuz avukat olarak kayıt ve kabul isteğinde bulunan avukat stajyeri Özdemir Özok'un dilekçesi staj dosyasıyla birleştirilerek okundu ve gereği görüldü :

Adı geçen Baromuz avukat stajyeri olarak yazılmasına Yönetim Kurulunca karar verildikten, mahkemelerde altı aylık stajını tamamladıktan sonra Avukat M. Kemal Çörtöklü yanında ikinci kısım altı aylık stajına 26.7.1971 tarihinde başladığı ve bu stajına da aralıksız devam ederek 25.1.1972 tarihinde bitirdiği stajı sırasında kötü durumuna rastlanmadığı ve mesleki ilgisinin yerinde bulunduğu dosyasının incelenmesinden anlaşılmıştır.

1136 Sayılı Avukatlık Yasasınının 16 ve 19 ncu maddelerinde yazılı ve soruşturma işlemi adı geçen stajyerliğe kaydı sırasında yapılmış olduğundan tekrar yapılmasına lüzum görülmemiştir.

1 — Adı geçene staj bitim belgesinin verilmesine,

2 — Baromuz levhasına avukat olarak kayıt ve kabulüne ve kararın Adalet Bakanlığına gönderilmesine karar verildi.

Başkan	Başkan Yardımcısı	Genel Sekreter	Sayman
Av. Kemal Sarıbrahimoğlu	Av. İlhan Kutay	Av. Halil Mülkü	Av. Cemil Yorgancıoğlu
(İmza)	(İmza)	(İmza)	(İmza)

Üye	Üye	Üye	Üye
Av. Yılmaz Görpelioğlu	Av. Üzbey İmamoğlu	Av. Yüksel Türe	Av. Cemal Çınar
(İmza)	(İmza)	(İmza)	(İmza)

Üye	Üye	Üye
Av. Turan Aslan	Av. Yüksel Babir	Av. Ruhi Altınörs
(İmza)	(İmza)	(İmza)

Z.Ö.

XXVII

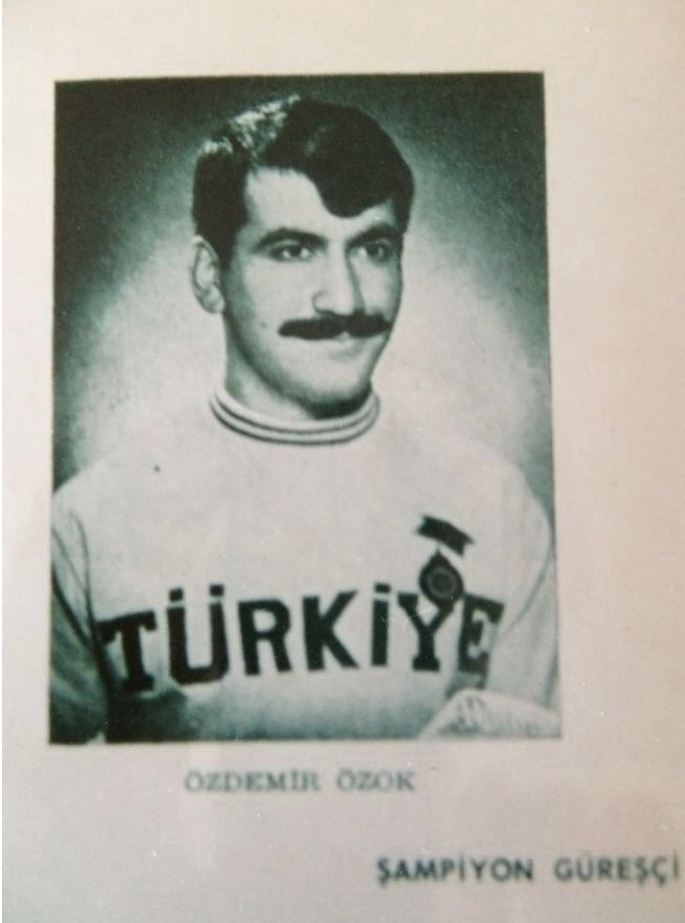

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ile birlikte

XXVIII

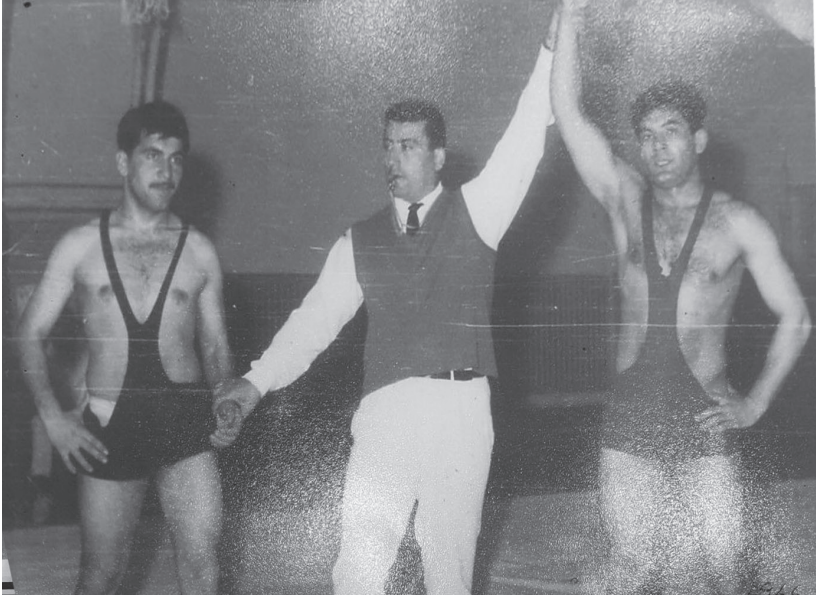
Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonunda

Üniversiteler arası düzenlenen şampiyonada

XXX |

Bir Müsabakanın Sonu

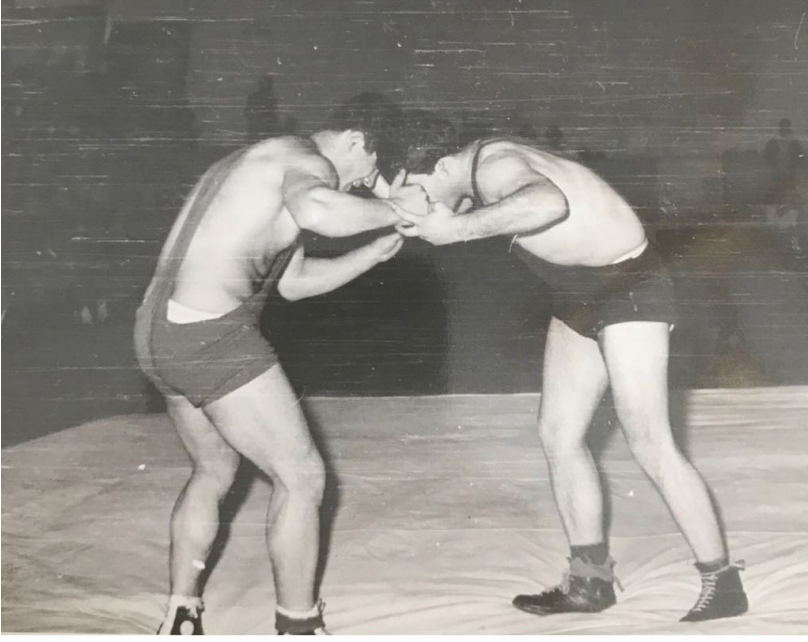
Arkadaşlarıyla antremanda

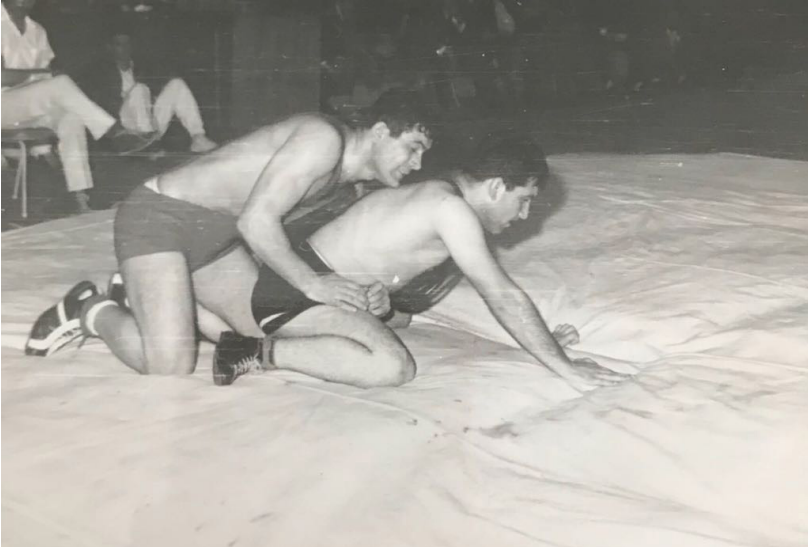
XXXII

Şampiyona öncesinde

XXXIII

Bir güreş müsabakasında

XXXIV

Tribünlerde arkadaşlarıyla

Antremanda

Ödül töreninde

1990-1992 yıllarında Ankara Barosu Yönetimi ile

Yaşayan ANKARA BAROSU E
Tuncay Alemdaroğlu 1994-1996, Hakkı Suha Okay 1998-2000, Mah
Özdemir Özok 1990-1992, Ünsal Toker 1996-1998, Sadık Erdöğ
Nejat Öpüz 1974-1976, Semih Güner 2002- , Rahmi Mağat 1968

BAŞKANLARI 12 Şubat 2004 GÖLBAŞI ABAYS tesisi
Nir Can Ilıcak 1985-1988, Erdal Merdol 1992-1994, Teoman Evren 1976-78
an 2000-2002, Erzan Erzurumluoğlu 1988-1990, Yekta Gözden 1972-1974
-1975, Oktay Çubukçil 1966-1968, Atilla Sayı 1970-1971

XL

Ankara Barosu Gölbaşı Sosyal Tesislerinde

Ankara Barosu Genel Kurulu'nda Av. Semih Güner,
Av. Sadık Erdoğan ve Av. Metin Başbay

XLII

Ankara Barosu 5 Nisan Avukatlar Günü Etkinliğinde

TBB Başkanları ve Ankara Barosu Başkanları birarada

XLIV

Ankara Barosu Genel Kurulunda

XLV

ABEM açılışı Av. Nejat Oğuz ile

XLVI |

Ankara Barosu Genel Kurulunda

Amerika Birleşik Devletleri'nde

Av. Özdemir ÖZOK
1945 - 2010

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AV. ÖZDEMİR ÖZOK'UN 2009-2010 ADLİ YARGI YILI AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Cumhurbaşkanım;

Yüksek yargı organlarının saygın üyeleri, seçkin konuklar, değerli meslektaşlarım, basınımızın özverili temsilcileri 2009–2010 yargı yılı açılış törenine onur veren sizleri saygıyla selamlıyorum.

Yeni adli yılın Türk yargı erki mensupları için başarılı, halkımız için adaletli, toplumumuz için huzurlu, güvenli ve verimli geçmesini diliyorum.

Bu dileklerimi tam dokuz yıldır buradan dillendirmeme karşın üzülerek ifade etmek isterim ki her gelen yıl gideni aratmaktadır.

Özellikle 2004–2005 yargı yılı açılış konuşmamda belirttiğim gibi “... *Türk yargı sistemine yönelik eleştiri boyutlarını aşan ve doğrudan yargı erkinin varlık ve yetkilerini hedef alan saldırılara maruz kalınan...*” tepit ve değerlendirmesi, son aylarda yaşananlar karşısında çok etkisiz ve hafif kalmıştır.

Hatırlanacağı gibi son birkaç yıldır Anayasa Mahkemesi başta olmak üzere, idari ve adli yargıda süren kimi davalarla ilgili olarak koparılan fırtınalar, Türk yargı tarihine geçecek talihsiz olaylardır. Tüm bunların yanı sıra, yargıç ve savcılarla ilgili olarak çıkarılan yaz kararnamesinin görüşülmesi sırasında Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile Adalet Bakanlığı arasında yaşananlar bu kurumun yapısı, işlevi ve konumu ile ilgili kaygılarımızın ne denli doğru olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Bakanlık Personel Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı listeyi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyelerinin incelemesi, değişiklik önermesi ve yargının daha iyi işlemesi için müdahalelerde bulunması, belirli bir kesim tarafından şiddetli eleştirilere ve direnmeye neden olmuştur. Oysa bilindiği gibi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun varlık nedeni bu işlemleri yapabilmesidir.

Yaşananlar şu acı gerçeği bir kez daha gözler önüne sermiştir. Hiçbir siyasi iktidar siyasetin doğasından kaynaklanan nedenlerle yargıya karşı

saygın, ölçülü, mesafeli ve duyarlı olmamıştır. Yargı, hep icraatı engelleyen bir ayak bağı gibi algılanmıştır. Siyasal iktidar ülke yönetiminden ve ülkenin kaderinden sadece kendisini sorumlu kabul etmiş ve kendisi dışındaki güçleri, kurumları ve yurtseverleri yok saymıştır. Bunun sonucu olarak en sade yurttaştan en sorumlu kamu görevlisine kadar yaygın bir dinleme düzeneği kurularak onlar kontrol edilmeye çalışılmıştır. Bu hukuk ve ahlak dışı dinlemelere dayanarak birçok kişi hakkında iddianameler düzenlenmiş, sayfa sayfa yazılar, öyküler ve romanlar yazılmıştır. Bu durumda yapılacak şey; toplumun huzuru, barışı ve güvenliği için büyük sorumluluklar yüklenen yargıç ve savcılarımızın yargı erkini ve “*yargı bağımsızlığı*” ile “*yargıç güvencesi*” ni sahiplenerek cesur ve kararlı duruşlar sergilemeleridir. Cumhuriyetin müeyyidesi olan sayın savcılarımızın ve yargının yılmaz temsilcileri sayın yargıçlarımızın bu sorumluluk bilinciyle hareket edeceklerine olan inancımızda yaşanan bunca olumsuzluklara karşın, hala bir eksilme olmamıştır.

L | Türkiye Barolar Birliği kurulduğu 1969 yılından bu yana, her platformda ısrarla “*yargı bağımsızlığı*”, “*yargıç güvencesi*”, “*yargılama diyalogluğu*” gibi temel yargı sorunlarında çağdaş, akılcı ve “*hukuk devleti*” ilkelerine uygun çözümler önermiştir. Maalesef bu istek ve öneriler kimi “*dar görüşlü*” politikacı ve hukukçular tarafından “*siyaset yapmak*” olarak algılanmış, bunun sonucu içeriği ve kapsamı hep göz ardı edilmiştir.

Hadi bir an için diyelim ki, bizler sırf siyasal iktidarı önyargılı eleştirmek için yıllardır ciltler dolusu yazıp çiziyoruz. Peki, aynı şeylerin Avrupa Birliği İstişari Ziyaret raporlarında Anayasa, Yargıtay ve Danıştay başkanlarının konuşmalarında ısrarla vurgulanmasına neden duyarsız kalınıyor ve yargının temel sorunlarına kurumsal değil kişisel ve politik yaklaşıyor?

Bu sorunun yanıtı çok açık... Siyasal iktidar sözcüleri iktidara gelen yılların ilk günlerinde, tarafsızlık ve bağımsızlığına güvenmediklerini açık bir şekilde ifade ettikleri yargıyı, “*bağımlı*” hale dönüştürmeyi tercih etmişlerdir.

Bunun en somut göstergesi;

Kritik davaların savcı ve yargıçlarının önemli bağımsız kuruluşların üyeliklerine atanması,

Kimi savcı ve yargıçlara Adalet Bakanlığı'nın olağanüstü gayretlerle sahip çıkması,

Adalet Bakanlığı'nın yasal yetkisi olmadığı halde yargıç ve savcı adayları ile yargıçlık sınıfında olanlar hakkında arşiv araştırması yapması,

Yargı ve hukuk adına görevlerini yapmaya çalışan kimi yargıç ve savcılarının fişlenmesi ve

Haklarında teftiş kurulu aracılığıyla soruşturma başlatılması iddialarıdır.

Hepsinden önemlisi yargıç ve savcı adaylığı sınavlarının Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yapılması gerekirken, evrensel ilkelere ve yasal hükümlere aykırı biçimde kimi usulsüzlükler içeren sınavlarda ısrar edilmesidir.

Silivri'de görülmekte olan ve tüm kamuoyunu ilgilendiren davanın savcılıyla ilgili benim kişisel olarak asla katılmadığım Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun tasarruf talebine karşın, Adalet Bakanlığı'nın gösterdiği direnç ve yandaş medyanın günlerce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu aleyhine yazdıkları, geçtiğimiz yıl Yargıtay üyesi seçimleri sırasında Adalet Bakanlığı'nın kendine yakın üyelerin seçimi için yaptığı engellemeler yanı sıra dönemin müsteşarının sırf toplantıları erteletebilmek için tartışmalı rapor aldığı iddiaları, "yandaş yargı" yaratmanın somut göstergeleridir. Bir an için düşünün, "altında Başbakanın zirbli aracı, arkasında Adalet Bakanlığının koşulsuz desteği ve yanında yandaş medyanın gücünü hisseden bir savcının" bu konumu karşısında söylenecek tek şey "sakinin savcım geliyor" dur.

Bugün usul yasalarında yapılan radikal değişikliklere rağmen savcılık kurumlarınca düzenlenen iddianamelerle açılan kamu davaları, yüzde ellinin üzerinde beraatla sonuçlanmaktadır.

Numaralandırılan iddianamelerle hakkında dava açılanlar için günlerce süren yazılar, televizyon söyleşileri ve yorumlarla yargısız infaz yapılmakta ve Anayasanın 138. maddesi, TCK'nın 277. maddesi ve Basın Kanunu'nun 9. maddesi ihlâl edildiği gibi, hukukun evrensel kuralları "masumiyet karinesi", "lekelenmeme hakkı" ve "adil yargılanma hakkı" yok sayılmakta ve bunlarla ilgili ciddi hiçbir soruşturma yapıldığı kamuoyuna yansımamaktadır. Bütün bu hukuksuzlukları ortaya koyanlar ise yargılananlarla özdeş sayılmaktadırlar. Oysa adalet ve yargı tarihi bu tür girişimlerin hiç kimseye ve hiçbir iktidara yarar sağlamadığını gösteren acı örneklerle doludur. Yapılması gereken toplumun tüm bireylerinin, iş ve aş kadar istediği ve her fırsatta dillendirdiği "hukukun üstünlüğü"

ilkesinin egemen olduğu “*hukuk devleti*”ni bütün kurum ve kurallarıyla yaşama geçirmektir. İnsanımız artık şuna inanmıştır ki, yaşanan bunca olumsuzluklar, adaletsizlikler, eşitsizlikler, dengesizlikler, yönetim zaafı, ancak “*hukukun üstünlüğü*”nün egemen olduğu “*hukuk devleti*” ile aşılabılır. Çünkü insanlığın ulaştığı bilim çağı ve teknoloji, insanlar ve toplumlar arasındaki eşitsizliği, adaletsizliği, haksızlığı en önemlisi yaşam kaynağı olan gelirin dağılımındaki dengesizliği, dolayısıyla emeğe yapılan saldırıları giderememiştir. Bu olumsuzlukların asgari düzeye indirildiği toplumlarda “*hukuk*” ile onun ideal biçimi olan “*hukuk devleti*” ve “*hukukun üstünlüğü*” önem kazanmıştır. “*Hukuk devleti*”nin yaşama geçtiği toplumlarda her şeyi, aklın ürünü toplumun gereksinimi olan “*hukuk*” belirler, temel ölçüt “*özgür birey*”dir. “*Tebaa*” yoktur, “*kul*” yoktur; sorgulayan, irdeleyen, yargılayan “*özgür yurttaş*” vardır. Son günlerde hedef tahtası haline gelen Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundaki temel felsefenin de “*özgür birey/yurttaş*” yaratılması olduğunu burada anımsatmak isterim.

LII

Yeni bir Avrupa için Paris Şartı’nın önsözünde “*demokrasinin temelinde insana saygı ve hukukun üstünlüğü yatar. Kimse hukukun üstünde değildir.*” denilmek suretiyle “*hukukun üstünlüğü*”nün ulus üstü evrensel bir kavram olduğuna vurgu yapılmıştır.

Kısaca “*hukuk devleti*”, toplumun bireyleri yanında, devletin tüm organ ve görevlilerinin de faaliyet, işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına ve anayasal ilkelere uyması, kendisini bu kurallarla bağlı sayması demektir.

Ancak itaat, biat ve cemaat kültüründen gelen kimselerin dillerinden düşürmedikleri, akla dayalı bu evrensel ilke ve kavramları yaşama geçirmeleri için doğası gereği mümkün değildir.

“*Hukuk devleti*”nin gerçekleşmesinde en önemli etken ve olmazsa olmaz koşul “*yargı bağımsızlığı*” ve “*yargıç güvencesi*”dir.

“*Yargı bağımsızlığı*” yargı mensuplarına verilmiş bir imtiyaz ya da sınırsız kullanılacak bir olanak değildir. “*Yargı bağımsızlığı*” bireylerin, doğru, adil ve hakkaniyete uygun “*adil yargılanma hakkı*”nın güvencesi olarak tanımlanmıştır.

Toplumda adalet duygusunun oluşmasını ve korunmasını sağlayacak “*bağımsız yargı*” aynı zamanda çağın yönetim biçimi olan “*demokrasi*”nin de olmazsa olmaz koşuludur.

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan kısmen “*yargı bağımsızlığı*” ve “*yargıç güvencesi*”ni de kapsayan “*Yargı Reformu Stratejisi*”, daha önce olduğu gibi Bakanlığın kapalı kapıları ardında ve hiçbir kurumun haberi olmadan hazırlanarak öncelikle AB temsilcilerine sunulmadı, bizlere de haber verilerek ortak çalışmayla son şekli verildi. Türkiye Barolar Birliği olarak bu çalışmaya her türlü katkıyı sunduk, önerilerimizin önemli bir bölümü Bakanlık yetkilileri tarafından dikkate alınarak belgeye konulmuştur. Bu işbirliği ve yaklaşımlarından dolayı Adalet Bakanı ve Bakanlık üst düzey yöneticilerine teşekkür ediyoruz.

Adalet Bakanlığı “*Yargı Reformu Stratejisi Eylem Planı*”nda, on ana başlıkta yapılacak değişiklikler detaylarıyla sıralanmıştır. Bunların birçoğunu desteklediğimiz halde bazıları hakkında çekincelerimizi ve karşı önerilerimizi bildirdik. Kuşkusuz bu başlıklar önemli ve yapılması gereken düzenlemelerdir.

Ancak biz bu çalışmalar sırasında da belirttiğimiz ve her fırsatta dilendirdiğimiz görüş ve iddialarımızı bir kez daha yineleyeceğiz. Özellikle Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu ile ilgili düzenlemelerde bizim yıllardır dilendirdiğimiz ve AB İstişari Ziyaret raporlarında vurgulanan Adalet Bakanı ve Müsteşarı’nın kuruldan ayrılması, yargıçlık ve savcılık sınavlarının Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından yapılması konularında bu pakette hiçbir düzenleme yoktur. Türkiye Barolar Birliği’nin 2007 tarihli *Anayasa Önerisi*’nde, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu’nun yargılama diyalektiğine uygun hale getirilmesi, yargıçlar ile savcıların ayrı kurullar tarafından yönetilmesi düzenlenmiştir. Ayrı ayrı kurulacak yüksek kurulların oluşumu da buna göre şekillenmektedir. Türkiye Barolar Birliği önerisinde bu konuda ayrıntılar bulunmaktadır. Bunlar hakkında önerilerimizi yinelemeyeceğim.

Yargıç ve savcıların kurullarında Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin seçeceği üyelerin varlığı “*yargının siyasallaşması*” sonucunu doğuracaktır.

1961 Anayasası ile denenen yerel yargıçların seçecekleri üyelerin sayı ve nitelikleri konusunda ise çok dikkatli olunması gerektiği kanısındayız. Bunların az sayıda olması halinde de Türkiye Barolar Birliği temsilcisi ile birlikte kurulların çalışmalarının şeffaflığını sağlayabileceği ve kamu adına denetim konusunda yararlı olabileceği düşüncesindeyiz.

Ayrıca bugün yapılması ön görülen değişikliklerin birçoğunun yasa ile değil, geniş bir işbirliği ile yapılacak Anayasa değişikliğiyle gerçekleştirilmesi gereken hususlar olduğunu da anımsatmak isterim.

Hangi ad altında, hangi değişikliği yaparsanız yapınız, yargı sistemimizde yıllardır yerleşmiş ve oturmuş klasik yapıyı değiştirmediniz; özellikle “*yargılama diyalektiği*”ni oluşturan sav -savunma - karar yapısını yeniden düzenlemediğiniz, yargıyı oluşturan bu unsurları yetki, görev ve sorumluluk bakımından yeni baştan kurgulamadığınız takdirde, asla “*yargı bağımsızlığı*” ve “*yargıç güvencesi*”ni gerçekleştiremezsiniz. Çünkü yargılama diyalektik bir süreçtir ve tarihin bu özelliği taşıyan ilk sosyal ve kamusal eylemi olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlık tarihinin en eski diyalektik uygulaması sav-savunma ve karar üçlüsüdür. Bu yapılanma ülkemizde tarihsel gelişimi itibariyle iddiayı oluşturan savcılık kurumunu diğer iki unsurdan daha güçlü ve donanımlı hale getirmiştir. Mevcut yapı içerisinde savcılık kurumunu savunma ile kıyaslamak dahi istemiyoruz, bu ilişkideki farklılık yıllardır dillendirilmektedir. Savcının, sadece duruşma salonundaki yerinin bir basamak aşağıya alınmış olması, “*silahların eşitliği*” konusunda ironik bir deneme olarak düşünülmelidir.

Özellikle son yıllardaki önemli davalar nedeniyle savcılık kurumunun yürütmenin de desteğini alarak hüküm kuran yargıçlık kurumundan da etkili ve güçlü bir konuma geldiği gözlenmiştir. Yapısı ve konumu itibariyle yürütmenin temsilcisi Adalet Bakanlığıyla yakın temas içinde olan savcılık kurumu bu konumunu yargılama diyalektiğinde kendi lehine kullanmakta ve yargıçlığın tüm güvenceleri yanında idari ve yönetsel yetkilerini de kurumsal olarak avantaja dönüştürebilmektedir. Yargıçtan beklenen tarafsızlık ve objektiflik nedeniyle, yargıçlar yürütmenin temsilcisi Adalet Bakanlığı da dâhil olmak üzere, tüm ilişkilerinde kendilerini soyutlamış ve bir anlamda dosyalarıyla vicdanları arasında baş başa kalmışlardır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında ceza davasında sanık ile savcının eşit olmasının gerektiğini vurgulamıştır. Bizim sistemimizde bırakın sanıkla müdafinin eşit olmasını, savcılık kurumu ile yargıç dahi eşit koşullara sahip değildir.

Yine bu konuda Fransız Yargıtay’ı AİHS’ nin 6.maddesinde yer alan yargı bağımsızlığının savcılar açısından söz konusu olamayacağını, zira savcıların yargılama yapmadıklarına karar vermiştir.

Savcılık kurumunun yargıda ve adliyelerdeki sınırsız yetki ve olanakları yeniden düzenlenmediği sürece yargı bağımsızlığını gerçekleştirmeye olanak yoktur. Mevcut çarpık sistemde yargı, bağımsız ve tarafsız karar verebiliyorsa bu büyük ölçüde kişisel inisiyatiflerin sonucudur.

Ülkemizde yürürlükte bulunan klasik yapı ve mevcut sistem değişmediği sürece, “yargı bağımsızlığı” ve “yargıç güvencesi” yanında “adil yargılanma” koşullarını gerçekleştirmeye olanak yoktur. Bilindiği gibi, genel kural gereği “sistemden beslenenler sistemi değiştiremezler”. Bu nedenle yakın zamanda bu değişikliğin gerçekleşmesi mümkün görülmemekte ve yargı üzerindeki tartışmaların bir süre daha sürüp gideceği anlaşılmaktadır.

Avukatlık Kanunu'nun 2. maddesinde “...Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder...” denilmek suretiyle savunma hakkının evrensel gelişimine uygun bir tanım yapılmıştır. “Savunma”nın olmadığı yerde yargılamadan söz edilemez, yargının kurduğu hükmün hukuki ve yasal dayanağı, varlık nedeni savunmadır. Bu denli önemli olan “savunma” ve onun hukuk savaşçıları avukatlar yargılama diyalektiğinde istenen, beklenen ve hak ettiği yerde değildir. Bu durum devam ettiği sürece ülkemizde “hukukun üstünlüğü”nden, “hukuk devleti”nden ve onun olmazsa olmaz koşulu olan “yargı bağımsızlığı”ndan söz etmeye olanak yoktur. Çünkü çağdaş ve donanımlı avukatlar, buldukları ülkelerde, hak ve adalet başta olmak üzere hukukun üstünlüğüne dayalı “hukuk devleti” ve “yargı bağımsızlığı”, “yargıç güvencesi” gibi ilke ve kavramların yaşama geçmesi için mücadele verme yanında, buldukları toplumun da her konuda sözcülüğünü ve savunmasını yaparlar.

Bu nitelikleriyle avukatlar buldukları toplumdaki hukuk ve hak ihlalleri yanında, toplumsal sorunların çözümünde de sözcü ve öncü olmak durumundadırlar.

Bu denli önemli görev ve sorumlulukları olan savunma örgütü barolar ve onun özverili üyeleri avukatlar istenen, beklenen ve özlenen konumda değillerdir. Yıllardır verilen mücadelelerle yasaya konulan sınav, birkaç stajyer avukatın siyasal iktidar temsilcilerine yaptıkları kulis sonucu bir gece ansızın kaldırılmıştır. O gün kulis yapan bugün avukat olan stajyerler yaşadıkları olumsuzluklar karşısında yaptıklarının çok yanlış olduğunu bize itiraf etmektedirler. Bu yüzeysel ve popülist yaklaşım sonucu, bugün dünyanın hiçbir yerinde örneği olmayan bir şekilde, herhangi bir mesleğe giremeyen hukuk mezunları, hiç olmazsa avukat olurum diye barolara başvurmakta ve hiçbir engelle karşılaşmadan avukatlık ruhsatı alabilmektedir.

ABD’de il barolarının alacakları stajyerlerle ilgili olarak mezun olunan okulları belirleyebildikleri, her hukuk mezununu stajyer olarak almadıkları, ayrıca çok sıkı sınav ve staj yöntemleri uyguladıkları, Avrupa’da da baroların yine çok sıkı sınav ve staj uygulamaları yaptığı, Japonya’da en zor elde edilen mesleklerin başında avukatlığın geldiği binlerce başvurudan ancak çok az kimsenin avukat olabildiği gerçeği karşısında Türkiye Barolar Birliği olarak her ay 550–600 avukat ruhsatı düzenlemekteyiz. Bu olumsuzluğun süratle giderilmesi ve avukatlık mesleğini hak ettiği, özlenen ve beklenen konuma kavuşturulması gerekmektedir. Çünkü barolar ve onun üyeleri avukatlar bir yandan hukuk ve hak ihlallerine karşı mücadele verirken öte yandan toplumun önemli sorunları karşısında da gerekli duyarlılıklarını göstererek öncü görevini sürdürmektedirler.

Avukatların bu özelliği evrensel nitelik taşımaktadır.

Dünya siyasi tarihinin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, başta Fransız ihtilâli ve Amerikan bağımsızlığı sırasında dünyanın ilk yazılı anayasası olan Amerika Anayasası’nın yapımı olmak üzere, devrim niteliğindeki tüm eylemlerde, dünya tarihini değiştiren ve dönüştüren tüm siyasi olaylarda gerek eylem, gerekse düşünce lideri olarak avukatlar hep öncü olmuşlardır.

Amerikalı avukat Luis Land’ın “*Avukat*” isimli şiiri bu özellikleri çok güzel ifade etmektedir.

“Ben avukatım.

Kaba gücün yerine merhameti, adaleti, hakkaniyeti koydum.

İnsanoğluna, diğerlerinin hakkına, mülkiyetine, hürriyetine saygıyı;

Vicdan, ifade ve toplanma özgürlüğünü ben öğrettim.

Haklı davaların sözcüsü;

Yoksulun, mazlumun, dul ve yetimin savunucusuyum.

Çarşıda pazarda onuru sürdürürüm.

Halkın sevmediği, popüler olmayan davaların şampiyonu benim.

Zulmün, baskının, bürokrasinin düşmanıyım.

On emre giden yolu ben hazırladım,

Yunanistan’da kölelerin, Roma’da esirlerin özgürlüğü için ben savaştım.

Stamp Act’le ben mücadele ettim.

İnsan hakları ve özgürlükleri bildirgesini ben yazdım.

Köleleri ben savundum,

Kölelik karşıtım.

Kölelik Kurtuluş bildirgesini yayımlayan bendim.

*Her ülkede, her iklimde haini cezalandırır, masumu korur, düşeni kal-
dırır,*

Adaletsizliğe ve vahşete karşı çıkarım.

Tüm savaşlarda özgürlük için savaşan bendim.

Halkın yaygarasına ve çoğunluğun despotluğuna karşı duran benim.

*Adaletin gerçekleşmesini engelleyen önyargı olmasın diye zenginleri sa-
vunur;*

*Yoksulun tüm hak ve imtiyazları teslim edilsin diye davasında ısrar ede-
rim.*

*İrk, renk, sınıf, cinsiyet ya da din ayrımı yapmaksızın insanlığın eşitliği
için çalışırım.*

Hilebazlıktan, dalavereden ve sahtekârlıktan nefret ederim.

*Adaletten ödün vermekten ya da menfaati zıt iki müvekkile hizmet et-
mekten yasaklıyım.*

Geçmişin muhafazakârı, bugünün liberali, geleceğin radikalıyım.

Adalet ve hakkaniyeti gerçekleştirmek için uzlaşmaya inanırım.

*Aynı nedenle şekilciliğin ve kırtasiyeciliğin Gordion düğümünü kesip
atarım.*

Tüm buhranlarda insanlığın lideriyim.

Dünyanın günah geçisiyim.

*İnsanlığın haklarını avucumun içinde tutarımda, kendi haklarımı
sağlamayı bir türlü beceremem.*

Ben öncüyüm.

*Geçmişten vazgeçecek, bugünü ve var olanı yıkmak isteyen en son kişi-
yim.*

Ben adil hükümdar, dürüst yargılayıcıyım.

Mahkûm etmeden önce dinler, herkes için en iyiyi araştırırım.

Ben Avukatım.”

Sayın Cumhurbaşkanım;

Son günlerde kamuoyunun gündemini bu güne kadar çok ağır bedeller ödenen, kimilerine göre “Güneydoğu sorunu”, kimilerine göre “terör sorunu”, kimilerine göre “Kürt sorunu” olarak tanımlanan sorun oluşturmuştur.

Siyasal iktidar temsilcilerinin bu kronik sorunu, başlangıçta “Kürt açılımı”, arkasından “Demokrasi açılımı” adı altında ülke gündemine alma konusundaki, zamanlama tercihlerinin gerçek nedenini, bazı iddialara karşın, bilemiyoruz.

Ancak, hangi nedenle olursa olsun, bu denli önemli sorunun gündeme alınmasını önemsiyor; soğukkanlı, önyargısız ve gerçekçi yaklaşımlarla çözüm aranmasını diliyoruz.

Tek endişemiz önceki açılım ve girişimler gibi bu açılımın da sonuçsuz kalmasıdır. Şu ana kadar yaşananlar karşısında zamanlaması ve alt yapısı yeterince oluşturulmadan ortaya atılan “Kürt açılımı” da diğer açılımlar gibi gerçekçi ve yapıcı bir çözüme ulaştırılmazsa, bunun olumsuz sonuçlarını düşünmek dahi istemiyorum.

Bu noktada Sayın Cumhurbaşkanımızın dillendirdiği “Herkesin başını kumdan çıkarması” önerisine yürekten katılıyorum. Ülkemizin temel sorunlarının başında gelen ve belki de tek ciddi sorunu olan bu sorun, çok dikkatli ve soğukkanlı yaklaşılması gereken, özensizlik ve duyarsızlığa asla tahammülü olmayan bir konudur. Çağımızda modernleşmenin güçlendirdiği milliyetçilik hareketlerini inceleyen bilim adamı-gazeteci M.İgnatıyef, *Avrupa’da Yeni Milliyetçilik* adlı kitabında, milliyetçiliğin daha yıkıcı hal almasını engellemenin yolunu akılcı biçimde göstermektedir. Kısaca, bütün etnik grupların devlete güven duymasını sağlamak için bütün etnik gruplara eşit davranan bir devletin, kısaca bir “hukuk devleti”nin varlığı şarttır. Ayrıca sorunları zor kullanılarak değil, tartışarak halletme kültürünün varlığı da ön koşuldur.

Bu nedenle, tartışmanın tüm yanlarının en sade yurttaşımızdan en sorumlu kamu görevlisine kadar “başını kumdan çıkararak” konunun, sosyolojik, tarihsel ve toplumsal boyutları yanında, Türkiye Cumhuriyeti’nin varlık nedenlerini de göz önünde tutarak, gerçekçi ve kalıcı çözüm önerileri getirmesi gerektiğine inanmaktayım. Oysa demokrasinin güvencesi olan muhalefet partileri ile siyasi iktidar temsilcilerinin, herkese güven sağlayabilecek “demokrasi”, “insan hakları” ve “hu-

kuk devleti” ilkeleriyle asla *bağdaşmayan* “*dağa çıkmak*”, “*idam sehparlarını yeniden kurmak*” ve “*vatana ihanet*” gibi sığ suçlamaları, terör örgütünün hain saldırılarını sürdürmesi bu sorunların çözümünün daha çok uzaklarda olduğu acı gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Çünkü sorunun çözümü için, terör örgütünün silahlarını bırakması yanında, “*insan haklarına dayalı*”, “*hukukun üstünlüğü*”ne bağlı, temel hak ve özgürlükleri sınırlamayan, düşünce ve örgütlenmeden yana, çok kültürlü, çoğulcu, katılımcı, devletin bir hizmet kurumu olarak algılandığı, çağdaş bir vatandaşlık anlayışının benimsendiği, toplumun tüm kesimlerinin üzerinde anlaşma sağladığı sivil bir anayasaya şiddetle ihtiyaç vardır. Kuşkusuz bu anayasanın adresi milli iradenin ve demokrasinin temsil edildiği Türkiye Büyük Millet Meclisi’dir.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum; yeni adli yılın hepimiz için, başarılı geçmesini diliyorum; saygılar sunuyorum.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANI AVUKAT ÖZDEMİR ÖZOK TARAFINDAN DANIŞTAY'IN 140. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ VE İDARİ YARGI GÜNÜ NEDENİYLE YAPILAN KONUŞMA

Sayın Cumhurbaşkanım,

“*Danıştay’ın 140.Kuruluş Yıldönümü ve İdari Yargı Günü*” dolayısıyla Danıştay başta olmak üzere yurdun dört bir yanında idari yargı görevini özveriyle yürüten yargıç, savcı ve tüm yargı emekçilerini gönülden kutlarım. Toplantıya katılan yargı organlarımızın saygıdeğer yargıç ve savcılar ile değerli meslektaşlarıma, sayın konuklara, yazılı ve görsel basınımızın temsilcilerine en derin saygılarımı sunarım.

17.Mayıs.2006 günü menfur bir saldırıda kaybettiğimiz saygın hukukçu Mustafa Özbilgin’in aziz hatırası önünde saygı ile eğilir, 17 Mayıs gününü, görev sırasında kaybettiğimiz tüm avukat, savcı ve yargıçlar için “*Hukuk ve Yargı Şehitleri Günü*” olarak belirlenmesi şeklinde geçen yıl yaptığımız öneriyi yinelerim.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Önceki yıllarda bu kürsüden yaptığım konuşmalarda “*idari yargı, olağanüstü yetkilerle donatılmış yürütme karşısında, bireylerin haklarının korunmasını sağlayarak haksızlığa uğramasını önleyen, birey ile devlet arasında denge kuran bir yargısal güçtür,*” demekle yetiniyor, daha çok idari yargının güncel sorunları ve bunların çözümleri konusundaki görüşlerimi arz ediyordum. Bu konuşma plânı bir bakıma idari yargı, idarenin yargısal denetimi, hukuk devleti konularında, hukukun üstünlüğünün sağlanma noktasında tereddüt olmadığına dair inancımızdan kaynaklanıyordu. Temel ilkeler yanında idarenin bütün eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olması kuralının tartışılır bir boyutu olmadığına inanıyor ve böyle düşünüyordum. Çünkü biliyor ve inanıyordum ki, demokratik hukuk devletlerinde idarenin tüm işlemleri hukuka bağlı olup,bağımsız yargının denetimi altındadır.

Bu inanç ve düşüncemizin oluşmasında, ülkemizde yüz kırk yıldır, devletin “mutlakîyet”, “meşrutîyet” ve “cumhuriyet” dönemlerinde Şuray Devlet ve Danıştay tarafından idarenin denetimi görevinin “hukuk devleti” adına başarıyla yürütülmesinin katkısı tartışılmaz bir gerçektir.

Yerleşmiş ve tartışılmasına gerek olmadığına inandığımız bu kurum ve ilkelerle ilgili olarak, ne yazık ki son yıllarda, büyük bir zihin ve kavram karışıklığı yaratılmış, “hukuk devleti” ve onun doğal sonucu olan “yargı denetimi”’n den uzaklaşmayı amaçladığını sandığımız, bu düşünce ikliminden ve bu ortamdan kaynaklanan eylemlerden duyduğumuz kaygıların sonucu olarak konuşmamı büyük ölçüde “demokrasi”, “hukukun üstünlüğü” ve “hukuk devleti” kavramları üzerine yoğunlaştırmak gereğini duymuş bulunuyorum. Anayasa ve yasalarla görevli kıldığımız, yetkilerle donattığımız adli makamların yasal işlemlerini, bunlara dayanılarak veya başvurular üzerine mahkemelerin verdikleri kararları, “yargıçlar devleti”, “yargıçlar darbesi”, “yargıçlar devletini kuracak hukuk darbesi” olarak nitelermeler karşısında, “hukuk devleti” ve “hukukun üstünlüğü” kavramları üzerinde düşünmek gerektiğine inanıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Taçlı ve otoriter devletlerde, egemenlik, tek elde yoğunlaşarak tekel yaratmış, bunun doğal sonucu olarak egemenlik zorbalığa dönüşmüştür. İnsanlık temel hak ve özgürlükleri antik çağdan beri bilmesine karşın, sosyal yaşamda gerekli güven ortamını çok yakın zamanlarda, devlet aygıtını erklere bölerek sağlayabilmiştir. Bu, devletlerin yaşamında atomun parçalanmasına benzer önemli bir gelişmedir ve toplumsal yaşamın güven içinde yaşanabilir olmasını sağlayabilecek tek yoldur.

Geçmişten günümüze, zorbalık anlayış ve uygulamaları sadece baskıcı kral ve diktatörlere özgü değildir. Aynı anlayış “demokrasi” diye nitelenen rejimlerde de ortaya çıkabilmektedir.

Bugün insanlık ve devletler tarafından çoğunlukla, “çoğulcu” ve “katılımcı” demokrasinin insanlığın ulaştığı en iyi siyasal rejim olduğu, bu anlamda “demokrasi” ninhenüz aşamadığı kabul edilmektedir.

Demokrasinin en yalın tanımı halkın çoğunluk tarafından yönetilmesidir. Bu tanımın sonucu, uygulamalardan dolayı yaşanan sorunlar ve acı olaylar nedeniyle günümüzde demokrasi “azınlık haklarına saygılı ve kısıtlanmış bir sınırlı çoğunluk yönetimi” biçiminde tanımlanmaktadır. Çağdaş çoğulcu, katılımcı demokrasi bir denge ve uzlaşma rejimidir. Bu

anlamda demokrasi, hem bir yönetim biçimi ve hem de ekonomiden kültüre, teknolojiden enformasyona, bürokrasiden şirketlere, sivil toplum kuruluşlarından aileye, kamusal alandan özel alana kadar uzanan çok geniş bir alanı kapsayan, bütün bu alanları etkileyen, dönüştüren ve değiştiren bir yaşam biçimidir.

Bu yüce ideale kavuşmak için izlenecek yol ve yöntemler de son derece önemlidir. İşte bu aşamada demokratik yaşamın temelini oluşturan siyasi partilerin önemi ortaya çıkmaktadır. Çağdaş demokrasi anlayışı için parti içi demokrasi yaşamsal bir önem taşımaktadır. Kendi içlerinde eleştirel demokrasi kültürünü geliştirmemiş, saydam yönetim anlayışını benimsememiş, kısaca parti içi demokrasiyi gerçekleştirmeyi hedeflememiş siyasi partilerin çoğulcu, katılımcı ve çağdaş bir demokrasiyle bütünleşmeleri olanaksızdır.

Kuşkusuz, demokratik yaşamın vazgeçilmez unsurları olan siyasi partiler kadar önemli bir diğer kavram ise “seçim”lerdir.

Belirli aralıklarla yapılan seçimler demokrasinin en temel unsurlarından birini oluşturmaktadır. Seçimler sayesinde ulusal irade belirlenmekte ve siyasal iktidar ortaya çıkmaktadır. Bu iradenin demokratik, özgür ve adil bir seçim sistemiyle ortaya çıkması, oluşması, gerçeği yansıtması ve istikrara yönelmesi gerekmektedir. Ancak bu koşulların tamamı gerçekleştiği takdirde, demokratik siyasal istikrar yakalanır ve bunlar kadar önemli olan toplumsal barış korunabilir.

Kuşkusuz demokrasi, salt seçimle sınırlı tanımından çok farklı ve fazla bir kavramdır. Bu konuda Hindistan asıllı Amerikalı siyaset bilimci Zakaria Özgürlüğün Geleceği isimli eserinde günümüz demokrasisiyle ilgili olarak “...hem açık, özgür ve adil seçimlerdir ve hem de hukukun üstünlüğü, kuvvetler ayrılığı ilkeleri ile birlikte ifade, toplantı, girişim, örgütlenme, seçme, din ve vicdan özgürlüğü gibi temel hak ve özgürlüklerin tanındığı ve güvence altına alındığı, yani siyasi iktidarların bu hakları çiğnemeyeceği, çiğneyemeyeceği, seçimleri kazananın her istediğini yapamayaacağı kendi değerlerini ve doğrularını topluma dayatamayacağı, her istediği kararı alamayacağı, istediğini istediği kişilere veremeyeceği bir sistemin kurulması çalıştırılması ve kurumsallaştırılmasıdır...” demektedir. Aynı yazar demokrasiyle ilgili tespitlerinde devamla “...demokratik yönetimin özünü çoğunluğun mutlak egemenliği oluşturmakla, demokraside baskı tehlikesi topluluğun çoğunluğundan gelir. Birey ve azınlık haklarının korunması için var olan ve bilinen önlemler alınmadığı takdirde, gelişmekte olan ülkelerin

geride kalan son on yılda yaşadığı demokrasi deneyiminde görüldüğü üzere, çoğunluk kimi zaman sessizce, kimi zaman gürültülü biçimde kuvvetler ayrılığı ilkesini eritir, insan haklarının kuyusunu kazar, hoşgörü ile adalet geleneklerini yozlaştıracağıını.” vurgulamaktadır.

İşte günümüz dünyasının yönetim biçimi olan demokrasilerin yapısında saklı olan bu tehlikeyi önlemek, hukukun üstünlüğü başta olmak üzere, vatandaş hak ve özgürlüklerini güvenceye bağlamak ve gereken önlemleri almak amacıyla demokratik teminat kurumlarına gereksinim duyulmuştur.

Büyük uğraşlar sonucu gelinen bu noktada ise, parlamenter sistemlerde, zaman,zaman yasama ve yürütme, siyasetin kendine özgü yapısı ve baskısı altında tek güç haline dönüşebilmekte ve tek elde toplanabilmektedir.

Demokratik düzenin bir zaafı olarak ortaya çıkan bu olumsuzluğun çaresi, “*hukukun üstünlüğü*” ilkesinin egemen olduğu, “*hukuk devleti*” ve hukuk devletinin olmazsa olmaz koşulu olan “*yargı bağımsızlığı*” ve dolayısıyla “*yargı denetimi*” ile iktidarların siyasi ve yönetsel uygulamalarını hukuk içine çekmektir.

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi’nin bir kanunu, Danıştay’ın bir hükümet tasarrufunu iptal etmesi bazılarının yaklaşımının aksine, yasama ve yürütmeye müdahale ya da üstünlük olarak algılanmayıp, “*kuvvetler ayrılığı*” ilkesinin amaçladığı dengenin ve hukuk devletinin doğal sonucu olarak kabul edilmelidir.

Kuşkusuz bu kavramların yani “*demokrasi*”, “*temel hak ve özgürlükler*” ile “*hukuk devleti*”nin yaşama geçmesi için “*laiklik*” ilkesinin var olması gereklidir.

Ülkemizde Cumhuriyetin ilanından bu yana “*laiklik*” ilkesiyle ilgili hala, yorum, değerlendirme ve beklenti farklılıkları bulunması “*laiklik*” ilkesinin uygulama, içerik ve benimsenmesi yönünde gerekli özen ve duyarlılığın gösterilmemiş olduğunun açık kanıtıdır. Demokrasi, temel hak ve özgürlükler ve hukuk devleti ile bunların omurgasını oluşturan “*laiklik*”, Cumhuriyetimizin üzerinde yükseldiği temel ilkelerden birisidir.

Demokrasiyi sadece oy ve sandık olarak algılayan; hoşgörü, uzlaşma ve hepsinden önemlisi bir yaşam biçimi olarak algılamayan, adalet duygusunu özümsemeyen, insan haklarına dayalı, hukukun üstünlüğünün egemen olduğu laik hukuk devleti gerçeğini anlayamayan, ben merkezli,

öngörüsüz liderler ve toplum önderleri yönetiminde ülke içinden çıkılmaz siyasi kriz ve kaoslara sürüklenmektedir.

Ülkemiz bu konuda geçmişten günümüze tarihsel gelişim içinde çok ağır fatura ve bedeller ödemiştir. Sadece 12 Mart ve 12 Eylül müdahalelerinden sonra yaşanan hukuk ihlalleri ve antidemokratik uygulamalar dahi tüm yönetimler için demokratik anayasal düzen ve açık toplumun ne ifade ettiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu antidemokratik ve baskıcı dönemleri yaşamış bir ülkenin lider ve önderleri başta olmak üzere toplumun tüm bireyleri açık demokratik toplum, anayasal düzen, insan hakları, hukukun üstünlüğü, hukuk devleti gibi çağcıl ve evrensel kurum ve kavramları sahiplenmek durumundadır. Başka bir anlatımla bu kurum ve kavramların artık sempozyum, konferans, nutuk, açılış konuşmalarının sihirli ve çekici söylem malzemeleri olmaktan çıkarak yaşanan olgular haline gelmesi gerekmektedir. Ama üzülmek istiyoruz ki, kimi sorumlular tarafından bir çırpıda sıralanan bu kurum ve kavramların içi doldurulmamakta sadece kişisel ve siyasal çıkarlar için araç olarak kullanılmakta ama kendilerine özgü ajanda bilgileri hep güncelliğini korumaktadır.

Son günlerde farklı ve katı bir biçimde yorumlanan ve uygulanan “*siyasal iktidar*” ve “*egemenlik*” ilke ve kavramları üzerinde de kısaca durmak istiyorum.

Önceleri “*iktidar*” fenomeninin, mevcut siyasal iktidar partisinin yaklaşımına uygun olan “*emir verme*”, “*hükmetme*” “*insanların davranışlarını kontrol etme*”, “*toplumu kendi dünya görüşü ve ideolojisine uydurma*”, “*kurulu ve işleyen düzeni değiştirme*” vs yönleri üzerinde duruluyor ve iktidar bunları yapabilme olanağı veren bir “*güç*”, tek başına kullanılan bir yetki olarak anlaşılıyordu. Ama geçen süre içinde, bu yaklaşımın eksik ve yetersiz olduğu, özellikle siyasal iktidarlara karşı “*yönetilenlerin rolüne, davranışlarına, tepkilerine*” yeter derecede yer verilmediği anlaşılmıştır. Gerçekten de geniş açıdan bakıldığında, yöneten-yönetilen ilişkisinin tek taraflı olmadığı ve bunun sadece yukardan aşağıya doğru gelen bir emirler dizisinden ibaret bulunmadığı görülür. Aslında iktidar ilişkisi, tek taraflı değil, karşılıklı iki taraflı bir ilişkidir. Modern politika bilimcilerinin ifade ettiği gibi, çoğu zaman yönetenlerin yönetilenleri etkilemesi kadar, yönetilenlerin de tutum ve davranışlarıyla yönetenleri etkilemesi söz konusudur. Çağdaş ve katılımcı demokrasilerde bu sosyal gerçeğin iyice ortaya çıkmasından sonra, ülkemizi yöneten siyasal iktidarın anlayı-

şıyla örtüşen tek taraflı emir verme kudretini ifade eden “*iktidar*” kavram ve terimi yerine, karşılıklı roller ve yöneten-yönetilen etkileşmesini yansıtan “*iktidar ilişkileri*” deyim ve terimi kullanılmaya başlanmıştır. Tüm bu gelişmeler ülkemizde geçerli olan egemen siyaset anlayışının “*siyasal iktidar*” yorum ve yaklaşımının ne denli yanlış ve tutarsız olduğunu açıkça göstermektedir.

Yaklaşık üç yüz yılı aşkın süre önce ortaya atılışından bu yana üzerinde durulan, geniş tartışmalara yol açan ve kendisine değişik anlamlar verilen bir kavram da “*egemenlik*” kavramıdır.

Mutlak ve sınırsız bir iktidar gücü olarak algılanan “*egemenlik*” yaklaşımı, günümüz “*hukuk devleti*” anlayışı ile bağdaşmamaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanı;

Danıştay’ın 140.kuruluş yıl dönümünde üzümlere ifade etmek isterim ki, özel kuruluş gününü kutladığımız “*İdari Yargı*” başta olmak üzere ülkemizin yargı ve hukuk düzeni çok ciddi sorunlarla ve giderilmesi bir türlü başarılabilen eksikliklerle karşı karşıya bulunmaktadır.

Öncelikle, “*bağımsız yargı*” ve “*güvenceli yargıç*” sorunun çözümündeki ilk halkayı oluşturur. Kuşkusuz bu noktada öncelikle ele alınması gereken konu, “*Hukuk öğretimi-Hukukçu Eğitimi*”dir. Adalet mademki devletin temelidir, o halde devlet temelini oluşturan hak ve adalet uygulayıcılarının eğitimine özel özen göstermek durumundadır. Toplumda bir çok kişinin bilinçli ya da bilinçsiz olarak kullandığı, “*hukukun üstünlüğü*” ve “*hukuk devleti*” kavramları, ancak nitelikli ve donanımlı hukukçuların uygulamaları ile yaşama geçebilir.

Bu kişilikte ve saygınlıkta hukukçular yetiştirilmesi için, Türkiye Barolar Birliği olarak ülkemizdeki tüm hukuk fakültesi dekanlarıyla düzenli ve verimli toplantılar yapmaktayız. Bu toplantılar sonrası oluşturulacak ortak bilgiler bir rapor halinde siyasal iktidar temsilcileri başta olmak üzere, YÖK başkanlığı ve tüm ilgililere yollanacaktır.

Kısmen değindiğimiz yargı sorunlarıyla ilgili olarak, sağlıklı ve çağdaş bir adalet ve yargı reformunun gerçekleştirilebilmesi amacıyla, bugünkü ya da, gelecek yıllarda ülkeyi yönetmeye talip olan siyasal iktidarların bu konuyu öncelikli olarak benimsemesi, sahiplenmesi bunun doğal sonucu olan sistemli ve kararlı bir çabayı ciddiyetle sürdürmesi gerekli ve zorunludur.

Genel yargı sorunları ve çözüm yollarıyla ilgili kimi tespit ve öneri-

lerimiz yanında, kuruluşunu kutladığımız “*idari yargı*”nın da geçmişten günümüze gelen ve her kuruluş yıl dönümünde sıraladığımız ama bir türlü giderilemeyen aksine her geçen gün daha da ağırlaşan ciddi sorunları bulunmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanım;

Kuşkusuz, yargının önemli bir ayağını oluşturan savunma ve onun temsilcileri avukatlar da çok ciddi sorunlarla karşı karşıya bulunmaktadır.

Avukatlar ve savunma mesleğinin önündeki engellerin kaldırılmasına ilişkin hükümet yetkililerince verilen söz ve güvencelere karşın;

-Yıllarca yapılan mücadeleler sonunda Avukatlık Kanunu’na konulmuş ve mesleğimizin geleceği bakımından son derece hayati önem taşıyan “*sınav*” kurumu bir çırpıda kaldırılmıştır.

-Sorunlarını her platformda yıllardır dillendirdiğimiz devleti her alanda başarıyla savunan kamu kesimi avukatlarının durumu tam anlamıyla içler acısıdır, biçimsel de olsa hukuk devleti yapımızla bağdaşmayacak bir statü ve konuma mahkûm edilmektedirler.

-Ülkemizin içinde bulunduğu kaos ortamı mesleğimize ve meslektaşlarımıza da yansımaktadır. Son dokuz yıl içinde 166 meslektaşımıza saldırılmış ve 14 meslektaşımız yaşamını yitirmiştir.

Sav, savunma, karar üçlüsü içinde tüm meslektaşlara karşı aynı duyarlılığı gösteren barolar ve Türkiye Barolar Birliği kendi meslektaşlarına yapılan saldırılar sonunda; başta yargının sayın temsilcileri olmak üzere, yasama ve yürütmenin seçkin temsilcilerinin gerekli duyarlılığı göstermemesi nedeniyle yürek acılarının daha da arttığını vurgulamak isterim. Oysa bu vahim tablo, tüm yargı, yasama ve yürütme mensupları yanında, güvenlik görevlileri, tüm yöneticiler ve hepimiz için düşündürücü olmalıdır.

Yargı ve hukuk alanında yaşananlar sayılanlarla sınırlı değildir. Her gün yeni ve farklı bir yaklaşımla karşı karşıya kalınmakta bir anlamda yarınlara ne getireceğini önceden kestirmek mümkün olamamaktadır. Halbuki toplumsal barış ve güvenliğin temel koşulu hukuki ve yasal istikrardan geçer. Her gün yaşanan ve giderek sosyal yaşamımızı ağır bir biçimde tehdit eden ve artan bir ivme çizen suç oranları yanında, şiddet ve terör ülkemizde özgürlük-güvenlik kavramlarının yeniden ciddi biçimde gözden geçirilmesini gerektirmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanım;

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Anayasanın 69.maddesi ve Siyasi Partiler Yasasının 101.maddesindeki görev ve sorumluluklarının yasal gereği olarak Adalet ve Kalkınma Partisinin kapatılması istemiyle Anayasa Mahkemesine açtığı dava, yukarıda tanımladığımız “*erkler ayrılığı*” ve “*hukuk devleti*” ilkelerinin gereğidir.

Ancak, davanın açılmasından sonra çeşitli kesimler tarafından sergilenen tablo “*hukuk devleti*” ve “*yargı bağımsızlığı*” olgularına ne denli uzak olduğumuzu bir kez daha acı bir biçimde ortaya koymuştur.

Oysa Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Anayasanın ve usul yasalarının amir hükümleri yanında, Anayasa Mahkemesi ve AİMH' si kararları doğrultusunda yasal görevini yerine getirmiştir.

Yine Türk Ceza Kanunu'nun çeşitli maddelerine göre başlatıldığı anlaşılan ve kamuoyunda “*Ergenekon*” olarak bilinen soruşturma ile ilgili yorum ve değerlendirmelerin de aynı mantıkla yapılması gereklidir. Oysa bu yapılmamakta siyasal iktidar karşıtları “*kapatma davası*”nın, siyasal iktidar yandaşları ise “*Ergenekon davası*”nın haklılığı yönünde, açık-örtülü bir kampanya başlatmışlardır. Bu yaklaşım ülke yargısı ve hukuk devleti olgusuyla bağdaşmayan çok tehlikeli bir girişimdir. Yapılması gereken yargıyı rahat bırakmak ve sorunları kendi kuralları içinde çözmesine yardımcı olmaktır. Kuşkusuz hukuki işlem ve eylemlerde yasa dışı bir uygulama varsa bunun yine hukuk ve yargı içinde çözümlerini aramak gerekmektedir. Hukuku bir yana bırakarak düşün birliği ve yandaş anlayışı ile ulusal ya da uluslar arası kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım istenmesi ve lobicilik yapılması ülke yargısı adına son derece hüzün veren bir yaklaşımdır.

Bu konuda çeşitli yasalarımızdaki düzenlemeler yanı sıra Anayasamızın 17 ve 20.maddelerinde hüküm altına alınan temel hak ve özgürlükleri koruyan düzenlemeler, hukuk dışı yayım ve söylemlerle ihlal edilmiştir.

Ulusal ve uluslar arası kamuoyunun gözleri önünde yaşanan olaylar, Türk yargısı hakkında olumsuz imaj ve düşüncelerin oluşmasına neden olmaktadır. Oysa adalet duygusu çok yüksek olan halkımız yanı sıra, yargımız ve yargıçlarımız bu olumsuzlukları hiç ama, hiç hak etmemektedirler.

Olayların başından bu yana sürekli olarak dillendirdiğimiz söylemimizi bir kez daha yineleyeceğiz. En sade yurttaşımızdan, en sorumlu

kamu görevlisine kadar herkes kendini hukukla bağlı hissetmeli ve hukukun dolayısıyla yargının, hukuk kurallarına uygun olarak dokunamayacağı hiçbir kurum ve kişi olmadığına ve olamayacağına inanmalıdır. Hepimiz “*hukuk devleti*” ilkesinin özü olan bu kuralın yaşama geçmesi için gerekli duyarlılığı göstermeliyiz.

Öte yandan,halkın adalete ve yargıya olan güveninin gereği olarak da soruşturma ve kovuşturmaların hukuki ve meşru zeminlerde yasalar ve usul kurallarına uygun gerçekleştirilmesi, sağlıklı ve güçlü kanıtlar, deliller olmadan kişi ve kurumların itham edilmemesi gerekmektedir. Unutulmamalıdır ki, çağdaş ceza yasası ve ceza muhakemesindeki yeni gelişmelerin başında,ceza soruşturma ve kovuşturma evrelerinde “*lekelenmemek hakkı*” na duyarlılık gösterilmesi gelmekte ve bu hak “*masumiyet karinesi*” ile birlikte değerlendirilmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanım;

Ülkemizin siyaset,ekonomi ve hukuk gündemi çok hızlı bir biçimde değişmektedir.

Özellikle 22.Temmuz.2007 seçimleri öncesi Cumhurbaşkanlığı seçimi başta olmak üzere,Anayasa değişiklikleri yanında yargı ve hukuk adına yapılan tartışma ve yaklaşımlar Türk siyaset ve hukuk tarihinde bir ilk olarak yerini almıştır.

22.Temmuz.2007 seçimlerinden sonra hukuk ve siyaset adına yaşananlar ise ayrı bir değerlendirmeyi gerektirecek önemdedir.

Seçimlerden sonra oluşan yeni meclis yapısı ve yeni kabine, meclis başkanı seçimi ve arkasından başlayan Cumhurbaşkanı seçimi tartışmaları gündemi oluşturmuş ve toplumun tüm bireylerini etkilemiştir.

Bu tartışmaların yoğunluğu içerisinde bu kez sivil Anayasa tartışmaları ve bu konuda siyasal iktidarın hazırladığı Anayasa önerisiyle ilgili günlerce süren yoğun tartışmalar başlamıştır.

Yine bu dönemde YÖK yönetiminde ki değişimler sonrası “yargı kararlarını görmezden geliniz” diyebilen bir başkanın göreve gelmesiyle başlayan ilginç tartışmalar yapılmıştır..

Tüm bu tartışmalar sürerken bu kez siyaseti,hukuku, üniversiteleri ve bütün toplumu doğrudan ilgilendiren “Türban” düzenlemesi ve tartışmaları gündeme oturmuştur.

Bu tartışmaların sıcak ortamında bu kez ulusal ve uluslar arası boyut-

ta ilgi uyandıran “AKP ile İlgili olarak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından kapatma davası” açılmıştır.

Bu gelişmelerin şoku yaşanırken bu kez gündemde olmayan TCK'nın 301.maddesiyle ilgili yeni düzenlemeler gündeme getirilmiştir.

Türkiye Barolar Birliği tüm bu gelişmeler ve tartışmalar karşısında;hukukun öne çıkarılmasını,herkesin kendini hukuka dola-yısıyla yargının güvenliğine teslim etmesini önermiş ve bu doğrultuda duruş sergilemiştir.

Ancak;1 Mayıs'ta Taksim'de polis devleti uygulamasını çağrıştıran olaylardan hemen sonra Türk Tabipler Birliği Başkanının sabah saat 4.30'da kaldığı otelden polis tarafından alınması,TÜRMOB yasında seçimlerle ilgili antidemokratik düzenlemeler gibi açık toplum,demokratik anayasal düzen,gibi evrensel kurum ve kavramları zayıflatan girimler karşısında bunca yıldır savunduğumuz ve yanında olduğumuz “Hukuk Devleti” ilke ve anlayışının yerini “Polis Devleti” anlayışına bırakmakta olduğunu üzümlere gözlemlemekteyiz.

LXX

Yaşanan bunca olumsuzluklara ve engellemelere karşın, çağdaş Türkiye'yi yaşatma kararlılığında olan halkımızın desteğiyle başta eksiksiz demokrasi olmak üzere,insan hakları,hukukun üstünlüğü ve hukuk devleti kurum ve kavramlarının ülkemizde yerleşeceği inancındayız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür eder,saygılarımı sunarım.